

Toespraak Voorzitter bij herdenking slachtoffers voormalig Nederlands-Indië, 14 augustus 2025

Heel, heel lang geleden woonde ik in New York. Dat was voor de tijd van internet en mobiele telefoons en e-mail. Nederland was dan nog echt heel ver weg. Ik was zielsblij als iemand mij een Nederlandse krant stuurde of dat ik in brief kreeg uit het verre vaderland.

Een enkele keer werd ik overmand door heimwee. Bijvoorbeeld als een radiozender dat ene nummer draaide. Het nummer dat iedereen in Amerika kent: *Radar Love* van de Golden Earring. Het trof met als een bliksem. Een stukje Holland tussen de wolkenkrabbers. Ineens was Nederland weer heel dichtbij. Golden Earring ontstond in de kielzog van de Indorock, de wonderlijke combinatie van krotjong-muziek en rock 'n roll. Java meets Bill Haley. De muzieksoort die alleen in deze stad geboren kon worden. Hier, in de Residentie. Want Den Haag, de weduwe van Indië ben jij.

De Earring is schatplichtig aan de Indorock. Drummer Cesar Zuidewijk zegt: "Daar hebben we het van geleerd." George Kooymans, die drie weken geleden stierf en *Radar Love* mede schreef, speelde op een zwarte Les Paul gitaar, die ooit toebehoorde van Andy Tielman, van de legendarische Indorockgroep The Tielman brothers. Op die gitaar werd *Radar Love* geschreven.

Radar Love is de Nachtwacht van de Nederlandse popmuziek. Een monument. Het gaat over een langeafstandsliefde. Een liefde die onafhankelijk is van tijd en onafhankelijk is van afstand. Een liefde die er altijd is en altijd zal blijven. En waar je soms ineens aan herinnerd wordt als je dat ene liedje op de radio hoort. *The radio's playing some forgotten song.*

De Indische gemeenschap moest na de repatriëring uit Indië met niets beginnen. Met lange tanden moesten ze spruitjes leren eten en aardappelen met bloemkool. Na één koekje ging het trommeltje dicht. Terwijl ons land geteisterd werd door een verschrikkelijke woningnood moesten zij hun plekje hier bemachtigen. In een land dat ze vaak niet kenden, en waar ze vooral kou ervoeren.

Hier was hun lichaam, maar een deel van hun ziel hadden ze voor altijd achtergelaten in de Gordel van smaragd, het paradijs dat ze gedwongen moesten verlaten, hun verwoest Arcadië.

Vandaag staan we stil bij de doden. Bij de verschrikkingen van de jappenkampen, de Burma-spoorlijn, de troostmeisjes, de Bersiap en onze soldaten die er vochten.

Maar er is niet zo heel veel voor nodig om te zien wat uit de as is herrezen: een Indische remigratie-stroom die verbluffend veel heeft bijgedragen aan de wederopbouw van Nederland en die sindsdien op alle mogelijke gebieden actief is geworden, van sport, tot politiek, bedrijfsleven, literatuur, gastronomie, en ja: popmuziek.

Een kleine twee miljoen Nederlanders hebben ergens een Indisch element in hun familie. Het verhaal van Nederlands-Indië is voor altijd met onze geschiedenis verweven. Indië maakt voor altijd onderdeel uit van het verhaal van de Nederlanden. Van het grote mozaïek dat onze geschiedenis is. We zijn voor altijd verbonden met de Gordel van smaragd.

Wat blijft is een niet uit te wissen band met dat schitterende eilandenrijk aan de andere kant van onze planeet. Voor zovelen in ons land geldt dat er sprake is van een liefde onafhankelijk van tijd en onafhankelijk van plaats. *A thing going on that is called Radar Love.*